

Verksamhetsinriktning

Hösten 2017 och framåt

Innehåll

Verksamhetsinriktning – hösten 2017 och framåt.....	3
1 Inledning och syfte	3
2 Mål och strategier	3
2.1 Regeringens mål och strategier	3
2.2 eSams effektmål och strategier	4
3 Övergripande verksamhetsinriktning.....	4
4 Översigtskarta som underlag för överblick och planering	4
5 Prioriterade områden för kommande period	5
5.1 Område – Informationsutbyte, grunddata och öppna data	5
Informationsutbyte.....	5
Grunddata	5
Öppna data	6
Fullfölja pågående förstudier.....	6
5.2 Område – Livshändelsedrivna utveckling	6
5.3 Område – Förutsättningskapande arbete och gemensamt stöd	6
Rättsliga området	7
Säkerhetsområdet.....	7
Arkitekturområdet	7
Kommunikation.....	7
Vägledning	7
5.4 Område – Erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling.....	8
6 Samverkan med andra aktörer	8
7 Organisation och resurser för genomförande	9

Verksamhetsinriktning – hösten 2017 och framåt

1 Inledning och syfte

Syftet med detta dokument är att övergripande beskriva inriktningen för den verksamhet som ska bedrivas gemensamt inom ramen för eSam. Inriktningen ligger till grund för planering och genomförande i de operativa grupper som verkar inom eSam. Det innebär att detaljerad planering görs när detta inriktningsdokument har beslutats. Varje medlemsorganisation behöver säkerställa att eSams gemensamma inriktning planeras in i respektives verksamhetsplan och utvecklingsportfölj.

2 Mål och strategier

2.1 Regeringens mål och strategier

Regeringens övergripande mål för e-förvaltning och digitalisering är att det ska vara så enkelt som möjligt för så många som möjligt. Målbilden är preciserad med de tre målen;

- En **enklare** vardag för medborgare
- **Öppnare** förvaltning som stödjer innovation och delaktighet
- Högre kvalitet och **effektivitet** i verksamheten

Dessa utgör tillsammans med de förvaltnings- och IT-politiska målen och regeringens satsning Digitalt först den grund och riktning som arbetet inom eSam vilar på.

2.2 eSams effektmål och strategier

Arbetet i eSam ska bidra till:

- Enklare myndighetskontakter med smarta och säkra digitala lösningar
- Enhetlig rättstillämpning och ett regelverk som stödjer digital utveckling
- Att fler har kompetens inom området digitalisering i samverkan
- Att gemensamma principer och ramverk används för arkitektur och säkerhet
- Ökad användning av gemensamma tjänster¹
- Effektivare informationsutbyte och informationsförsörjning

Vi når målen genom att vi:

- arbetar behovsdrivet och har ett helhetsperspektiv
- samarbetar och driver på för att snabbt kunna starta nya initiativ och kunna förverkliga lösningar
- samordnar arbetet mellan de olika expertområdena och ger stöd till utvecklingsinsatser
- lär av tidigare erfarenheter och återanvänder framgångsrika lösningar och metoder
- bidrar med expertis och erfarenheter i regeringens arbete och utredningar
- har en väl fungerande kommunikation med våra målgrupper
- eftersträvar att harmonisera eSams planering med medlemmarnas strategiska planering

3 Övergripande verksamhetsinriktning

Den övergripande inriktningen för eSam är att skapa förutsättningar och möjliggöra samverkan; dels kring utveckling av digitala lösningar som utgår från vad privatpersoner och företag behöver, dels lösningar som effektiviserar informationsutbytet mellan offentliga och privata aktörer och som möjliggör effektivisering av offentlig sektor. eSam ska också bidra till att öka kompetensen om digital utveckling för offentlig förvaltning.

Utredningen *Effektiv styrning av nationella digitala tjänster i en samverkande förvaltning* har lämnat sitt delbetänkande med förslag att samla ansvaret för digitaliseringen hos en aktör. Bland annat föreslås att eSam ska bli en del av den myndigheten. Till dess det blir mer tydligt hur eSam faktiskt påverkas är det viktigt att arbetet inom eSam fortsätter med full kraft. Samtidigt behöver eSam aktivt delta i och följa regeringens och utredningens arbete och förbereda en eventuell förändring.

4 Översiktskarta som underlag för överblick och planering

För att skapa en överblick över digitaliseringen av offentlig sektor och tydliggöra arbetet med samverkan och digital utveckling hos eSams medlemmar arbetar vi med en översiktskarta. Vi kan konstatera att det pågår mycket utvecklingsarbete hos medlemmarna. Syftet med att synliggöra detta arbete i kartan är bland annat att stimulera samverkan över aktörs- och verksamhetsgränser och att bidra med underlag för koordinering och samordning av utvecklingsinitiativ.

---

¹ Med gemensamma tjänster avses både dem som är en del av den nationella digitala infrastrukturen, t.ex. Mina meddelande och e-legitimationer, men också bastjänster.

Översiktskartan utgör ett viktigt underlag för prioriteringar i eSams arbete, se avsnitt 5. Utvecklingen går snabbt framåt och nya behov och idéer om vad som är väsentligt att driva gemensamt måste kunna hanteras löpande. Det kräver att eSam fortsätter att utveckla ett arbetssätt som möjliggör omprioriteringar för att snabbt kunna starta nya initiativ och förverkliga lösningar.

5 Prioriterade områden för kommande period

Några områden har prioriterats särskilt i verksamhetsinriktningen från hösten 2017 och framåt. Dessa områden har valts utifrån hur eSam mest framgångsrikt kan bidra till att driva på och öka takten i den utveckling som krävs för att nå de övergripande målen.

I detta kapitel beskrivs områdena mer sammanfattningsvis och övergripande för att ange inriktningen i arbetet. Mer grundläggande beskrivningar återfinns i andra underlag och rapporter som legat till grund för planeringen. I nästa steg, efter beslut om denna verksamhetsinriktning, görs en mer detaljerad planering.

5.1 Område – Informationsutbyte, grunddata och öppna data

En effektiv informationsförsörjning är en grundförutsättning för en framgångsrik digitalisering. Möjligheten att tillgodose behoven av information är en viktig nyckel för att komma vidare i andra digitaliseringsfrågor. Därför har eSam valt att ha detta som ett prioriterat gemensamt område den närmaste tiden.

Under våren har ett fördjupat arbete gjorts för att identifiera vad som krävs för att ta nästa steg inom informationsförsörjningsområdet. I rapporten lyfts grunddata och öppna data fram som särskilt viktigt att jobba vidare med. Det fortsatta arbetet behöver bedrivas som uppdrag i några av medlemsorganisationerna och gemensamt med expertområdena vilket innebär att den fortsatta detaljplaneringen behöver ske sammanhållet. Förslaget är att arbetet bedrivs som ett projekt eller program.

Sammanfattningsvis prioriteras följande uppdrag:

Informationsutbyte

Arkitekturområdet får i uppdrag att ta vara på resultatet från de uppdrag som genomförts inom informations- och tjänsteområdet och fortsätta arbetet med sådant som rör informationskällor och -strukturer samt med standardiseringsfrågor.

Grunddata

Genom ett fördjupat arbete med grunddata kommer eSam att kunna ge ett konkret och betydelsefullt bidrag till arbetet med en nationell digital infrastruktur. Prioriterade grunddataområden är: Privatpersoner, företag, adresser, fastigheter, geodata, fordon, och miljöinformation.

Med samordning från eSam genomför Skatteverket, Bolagsverket, Lantmäteriet, Transportstyrelsen och Naturvårdsverket uppdragen att, i ett första steg och utifrån befintliga modeller, definiera omfattningen på grunddata för respektive område. Arbetet kan med fördel göras utifrån den framgångsrika och behovsdrivna metodik som använts inom arbetet med förenklat och minskat uppgiftslämnande för företag.

En viktig uppgift för arkitekturområdet är att bidra till arbetet genom att ta fram enhetliga modeller och rutiner för att åstadkomma hög kvalitet i informationen.

Öppna data

Öppna data lyfts fram som möjliggörare för både innovation, utveckling och effektivisering vilket också avspeglar sig i mångfalden av initiativ och uppdrag som lanseras bland annat från regeringen. Flera av eSams medlemmar har regeringsuppdrag inom området, till exempel Riksarkivet, Naturvårdsverket, Lantmäteriet och Tillväxtverket men det pågår även andra initiativ. Det är svårt att få en samlad bild av hur arbetet bedrivs nationellt och vad som eventuellt saknas för att ta nästa steg.

Till att börja med bör en nulägesbild tas fram för att klargöra vad som behöver hanteras gemensamt inom eSam och om det behövs en gemensam strategi och gemensamma aktiviteter. Uppdraget att ta fram en nulägesbild genomförs lämpligen i samarbete mellan Riksarkivet, Naturvårdsverket, Lantmäteriet, SKL och Tillväxtverket där en av myndigheterna utses som färdledare alternativt att det planeras in som en del av ett sammanhållet projekt (se ovan).

Fullfölja pågående förstudier

Några av de förstudier inom området effektivare informationsförsörjning som startade under föregående period fortsätter enligt respektive plan. Det är:

- Konkursinformation (Kronofogden), beräknas vara klar hösten 2017.
- Mina Kontaktuppgifter (SKL), avslutades i april 2017. Resultatet visar att det är svårt att skapa en kortsiktig lösning på grund av olika juridiska hinder. Skatteverket, Tillväxtverket, Arbetsförmedlingen och SKL ska återkomma med ett kompletterande förslag om eventuella avgränsade lösningar för att komma vidare i avvaktan på undanröjande av juridiska hinder och en mer långsiktig lösning. Avrapporteras i september 2017.

5.2 Område – Livshändelsedrivna utveckling

Våra kunder har i livssituationer där många aktörer är inblandade behov av lösningar som spänner över organisationsgränser. Det är svårt för medborgare och företag att veta vilken myndighet man ska kontakta för vilken fråga. Att driva på utvecklingen av lösningar för privatpersoner och företag ur ett livshändelsedrivet perspektiv är därför fortsatt prioriterat. Det sker dels genom att eSam sprider kunskap om behovsdriven utveckling och skapar arenor för erfarenhetsutbyte. Dels sker det genom alla de initiativ i samverkan som pågår i medlemsorganisationerna kring livshändelser.

eSam har valt att särskilt följa och vid behov stötta två av dessa pågående arbeten den närmaste tiden. För det första är det Ny i Sverige som är ett angeläget område i en komplex kontext där nya arbetssätt provas som övriga eSam kan dra lärdom av. Den andra är Tur och retur Sverige (tidigare kallad utlandsguiden) som också involverar många aktörer.

Även initiativ utöver dessa två ska kunna få stöd och vägledning av eSam när de behöver.

5.3 Område – Förutsättningskapande arbete och gemensamt stöd

eSam har expert- och referensgrupperingar för juridik och arkitektur, samt under våren 2017, en temporär expertgrupp för säkerhetsfrågor. Syftet med grupperna är att de ska utreda och analysera både legala och andra samverkansfrågor samt att ta fram vägledningar, principer eller ge annat stöd som underlättar och möjliggör digital samverkan och utveckling. Arbetet ska ske behovsdrivet och prioriteras utifrån nyttan för helheten. Utöver att expertområdena behöver arbeta med sina respektive specifika frågor är det också viktigt att eSams prioriterade insatser får det stöd som behövs.

Rättsliga området

Ett viktigt och prioriterat arbete är att se över E-delegationens *Juridiska vägledning för verksamhetsutveckling 2.0*. Verkligheten ser lite annorlunda ut idag än när vägledningen skrevs varför en uppdatering behövs. Arbetet bör påbörjas snarast och kommer troligen att ta åtminstone hösten i anspråk och kräver också konsultinsatser. I detta arbete är det särskilt viktigt att involvera de andra expertområdena då det finns beroenden till ovan nämnda uppdrag. Det finns även behov att uppdatera Checklistan för jurister och det är lämpligt att göra under våren i samband med att nya dataskyddsförordningen träder i kraft.

Säkerhetsområdet

Den temporära expertgruppen för säkerhet bör inrättas som en permanent grupp samt kompletteras med en referensgrupp där varje medlem kan utse en representant. Huvudinriktning för det fortsatta arbetet är säkerhetsområden och säkerhetsfrågor som är centrala för digitaliseringsarbetet med fokus på sådant som behöver hanteras i samverkan mellan organisationer och som inte hanteras av andra specifikt ansvariga myndigheter.

Arkitekturområdet

Inom arkitekturområdet, och utöver de uppdrag som beskrivs avsnitt 5.1 ovan, behöver också en målbild tas fram under hösten. Mer tid måste avsättas för att både följa och omsätta det arbete som görs inom EU till svenska förhållanden. Bland annat har ramverket EIF uppdaterats och ytterligare arbete pågår med interoperabilitet för utbyte av bland annat grunddata mellan medlemsstaterna. Inom området ingår också att uppdatera och revidera översiktskartan.

Kommunikation

Kommunikationen om eSams verksamhet och aktuella frågor via nyhetsbrev och hemsida fortsätter att vidareutvecklas med ytterligare fokus på att sprida goda exempel och resultat, gärna mer visuellt. Här är medlemmarnas bidrag är en förutsättning liksom tillgång till bilder.

Medlemmarna bör, med stöd av underlag från eSams kansli, bidra mer till att lyfta samverkan och nyttan av samverkan i egna kanaler (webb och intranät).

Webben är eSams huvudkanal. En webb behöver alltid utvecklas och ta hänsyn till både nuvarande och kommande krav på tillgänglighet etc. Tillgänglighet och förvaltning måste säkerställas liksom tillgång till webbstrategiskt stöd och besöksstatistik.

Presentationen av vägledningarna på hemsidan ses över under året i syfte att göra det lättare för målgruppen att hitta rätt vägledning och information om den. För att vägledningarna på allvar ska bli mer lättillgängliga behöver användarnas behov undersökas parallellt med att vägledningarna ses över innehållsmässigt (se ovan). Kommunikationsperspektivet behöver finnas med i det arbetet och kommunikationsinsatser ske i den takt som arbetet bedrivs.

Kontakten med medlemmarnas kommunikationsfunktioner bör fortsätta att utvecklas.

Vägledningar

En generell översyn av vägledningarna behöver göras för att avgöra vilka som är inaktuella och vilka som har behov av en uppdatering (se även rättsliga området nedan). I uppdraget ingår att bedöma om det finns behov av att tillgängliggöra dem som digitala versioner och i så fall ta fram en uppdragsbeskrivning för ett sådant arbete.

5.4 Område – Erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling

Ett område som behöver få ett ökat fokus är att driva aktiviteter för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling. eSam ska fortsatt arbeta med Öppna forum inom angelägna och intressanta områden. Dessa forum är avsedda för eSams medlemmar men även andra organisationer kan delta.

De flesta av eSams medlemmar har kompetensutvecklingsinsatser för de egna medarbetarna och idéer har förts fram att erbjuda övriga medlemmar att delta när det finns plats och intresse.

Det finns idag ett antal nätverk som leds och faciliteras av våra medlemmar, till exempel nätverket om Dataskyddsförordningen. Det finns anledning att knyta ytterligare befintliga nätverk att ingå under eSams paraply, inte minst för att sprida kunskap om att nätverket finns och att i ett större sammanhang kunna dela med sig av resultat. De nätverk som går under eSams paraply har behov av en plattform för en digital mötesplats och möjliga lösningar bör undersökas under verksamhetsåret. Utgångspunkten måste vara att en eventuell lösning ska kunna drivas och förvaltas av en kommande aktör. Dela Digitalt, som SKL tagit fram, är en befintlig plattform som eSam redan idag bör använda för att dela med sig av kunskap till offentlig sektor, till exempel i form av vägledningar.

6 Samverkan med andra aktörer

Det finns behov av att samverka med andra aktörer som har närliggande eller kompletterande verksamhet. Syftet är att minska risken för dubbelarbete genom att koordinera planering och genomförande, utbyta erfarenheter och lärdomar samt bidra med den kunskap som finns inom eSam. Nedan nämns några av de mest väsentliga aktörerna:

Regeringen är aktiv och har initierat ett antal initiativ som på sikt påverkar eSam och vilken roll eSam behöver spela. Bland annat pågår två utredningar, en som ska utreda rättsliga förutsättningar för en digitalt samverkande förvaltning, och en som ska ge förslag på styrning av nationella digitala tjänster inklusive en aktör med samlat ansvar för digitalisering av offentlig sektor. eSam behöver ha ett aktivt samarbete med båda utredningarna och med enheten för digital förvaltning på Finansdepartementet. Det sker genom löpande avstämningar men också genom att några från eSams kansli och medlemsorganisationer är utsedda som experter i utredningarna.

E-legitimationsnämnden, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Datainspektionen är några av de myndigheter som har närliggande och kompletterande verksamheter och där ett fortsatt gott samarbete är väsentligt.

Pågående utvecklingsinitiativ i samverkan, som exempelvis myndighetssamarbetet Starta och driva företag, kan användas både som plattform för att testa och genomföra utvecklingsinitiativ och som kompetensstöd för hur behoven av ett samordnat kundmöte och förenkling för företag ser ut. Även Geodatarådets arbete med basdata och baskarttjänster kan med fördel samordnas med eSams arbete med grunddata och också med sammansatta bastjänster. Ett förslag skulle kunna vara att ta fram en bastjänst för detaljplaner.

I syfte att utveckla och stärka innovationskraften inom eSam har samtal om ett eventuellt samarbete med Vinnova inletts. eSam och Vinnova kompletterar varandra och genom ett samarbete kan vi gemensamt ta tillvara varandras kraft och kompetens. Inledningsvis har följande områden identifierats som särskilt intressanta att samverka kring; Kompetensutveckling inom innovationsledning och –upphandling, Vinnovas regeringsuppdrag kring policylab samt erfarenheter av samverkan mellan det offentliga, akademien och privata aktörer.

7 Organisation och resurser för genomförande

Verksamheten inom eSam bedrivs bland annat genom att medlemmarna tar på sig ”färdledarskap” för olika utvecklingsinitiativ som prioriterats gemensamt, allt från behovsanalyser och förstudier till utveckling av digitala lösningar. Dessa utvecklingsinitiativ bemannas och finansieras i huvudsak av dem som ingår i initiativet och enligt överenskommelse dem emellan.

Medlemmarna ska utse personer som ingår i arbetsgruppen och i de referensgrupper som finns inom juridik, arkitektur och säkerhet. Expertgrupper bemannas med särskilt utpekade personer. Beräknad tidsåtgång för medverkan i referensgrupp är cirka 5%, expertgrupp cirka 20% och i arbetsgruppen cirka 20%.

Den del av verksamheten som handlar om förutsättningsskapande arbete bedrivs främst genom kansliet som ansvarar för att leda och hålla ihop arbetet. Erfarenheterna visar att det är svårt att bedriva arbetet med resurser som bara delvis har som uppgift att bidra i det gemensamma arbetet. Det är svårt att planera och genomföra arbetet och det tar längre tid än vad som är både nödvändigt och önskvärt. Det rättsliga arbetet har varit framgångsrikt delvis tack vare att extra konsultstöd har tagits in och som har arbetat koncentrerat.

För att öka takten och leveransförmågan även inom andra delar än det rättsliga föreslås att vi under kommande 6-månadersperiod arbetar mer koncentrerat och projektorienterat genom att ta in några extra heltidsresurser. I första hand genom att ta in så kallade inlåningar och i andra hand i form av externa konsulter. Utifrån de intäkter eSam har, tillsammans med extramedel som återstår från E-delegationstiden, finns det utrymme att genomföra en sådan kraftsamling.